

РЕЦЕНЗИИ И ОБЗОРИ

Лексикографията в началото на XXI в. Сборник с доклади от Седмата международна конференция по лексикография и лексикология (София, 15–16 октомври 2015 г.). София, АИ „Проф. Марин Дринов“, 2016. 773 с.

МАРИЯ КИТАНОВА

ИНСТИТУТ ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК „ПРОФ. Л. АНДРЕЙЧИН“ ПРИ БАН
miyak@abv.bg

Пред нас е сборникът с доклади на участниците в Международната конференция по лексикология и лексикография „Лексикографията в началото на XXI век“, проведена на 15 и 16 октомври 2015 г. в София. Съставители са Диана Благоева и Сия Колковска, а в редакционната колегия влизат: проф. д-р Диана Благоева (отговорен редактор), проф. д.ф.н. Стефана Калдиева-Захаријева, проф. д-р Светла Коева, проф. д-р Сия Колковска, гл. ас. д-р Атанаска Атанасова, гл. ас. д-р Надежда Костова.

Конференцията е организирана от Секцията за българска лексикология и лексикография към Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ и от Българското лексикографско дружество.

В сборника са представени 82 доклада на специалисти от 8 страни и 32 научни центъра. От България – Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“, БАН, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Русенски университет „Ангел Кънчев“, Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград, Военна академия „Г. С. Раковски“, Университет по строителство, архитектура и геодезия в София, Технически университет в София. От Русия – Институт за руски език „В. В. Виноградов“, Москва, Московски държавен университет „М. В. Ломоносов“, Санкт-Петербургски държавен университет, Академия на науките на република Татарстан (Казан), Казански (Приволжки) федерален университет, Воронежки държавен медицински университет, Кубански държавен университет (Краснодар), Южен федерален университет в Ростов на Дон, Магнитогорски държавен технически университет „Г. И. Носов“ и Челябински държавен университет. От Украйна – Ужгородски национален университет и Харковски национален икономически университет „С. Кузнец“. От Полша – Институт по славистика към Полската академия на науките (Варшава), Ягелонски университет в Краков и Университетът в Бялисток. От Чехия – представители от Славистичен институт и Институт за чешки език в Прага. От Словакия – Лингвистичен институт „Л. Щур“ и Славистичен институт „Ян Станислав“ в Братислава. От Сърбия – представители от Институт за сръбски език в Белград и от Хърватия – представители на Университета в Загреб.

В докладите се разглеждат проблеми от следните области: лексикография (18), фразеология и фразеография (17), неология и неография (10), лексикология (7), историческа лексикология и историческа лексикография (7), терминология и терминография (6), лингвокултурология (4), компютърна лингвистика и корпусна лингвистика (3), съпоставително езиковедие и диалектология по два доклада.

Видно е, че представените публикации обхващат един много широк спектър от разработвани проблеми на лексикологията и лексикографията в редица направления. Структурата на сборника следва интереса към определена проблематика, изразен в броя на представените доклади. Всъщност посоченото разделяне на проблематиката е до известна степен условно, защото елементи на лингвокултурологични изследвания откриваме също в публикациите по фразеология и по историческа лексикология. Според количеството на докладите интересът на най-много учени е насочен към проблемите на лексикографията – 18, фразеологията и фразеографията – 17, което не е случайно. В тази област се разработват нови подходи, нови методи, получиха се интересни резултати, които определено дават тласък на нейното по-нататъшно развитие.

Пленарните доклади са шест: Емилия Пернишка. *Развитие и облик на българската лексикология през последните 70 години* (кратък обзор); Лилия Крумова-Цветкова. *За диахронията в синхронното описание на съвременната българска лексика (въз основа на „Българска лексикология“, 2013 г.)*; Маргарита Чернишева. *Опыт работы со славянскими переводами с греческого языка в „Словаре русского языка XI–XVII вв.“*; Мария Чоролеева. *Българската лексикография и класификацията на речниците*; Василка Радева. *Тълковният речник – традиция и развойни тенденции в лексикографията*; Мария Попова. *За някои видове терминографски параметри*.

Както е видно, част от пленарните доклади имат по-общ характер (Е. Пернишка, Л. Крумова-Цветкова). В тях е представена историята на лексикологията, съвременното ѝ състояние и различните подходи при описание на лексиката. Останалите четири засягат проблеми на лексикографията (М. Чернишева, М. Чоролеева, В. Радева, М. Попова) и ни запознават с особеностите и класификацията на различни лексикографски трудове – тълковни, терминологични, традиционни и съвременни.

На изработването на различни типове лексикографски продукти са посветени публикациите и на други автори в секционните заседания (15 на брой): тълковни речници (Вит Михалец), правописни речници (Милен Томов), неологични речници (Валерий Мокиенко, Валентина Бонджолова, Йоанна Сатола-Сташковяк), етимологични речници (Александър Шапошников, Христина Дейкова), исторически речници (Елена Генералова, Татяна Илиева), двуезични речници (Надежда Делева, Олга Черемска), лингвокултурологични речници (Вероника Катермина), речници на език на отделен автор (Лариса Шестакова), тематични речници (Флер Гилемшин), граматологични речници (Валерий Будейко) и др. Това не е случайно, защото в последно време почти всяка лингвистична област развива своята лексикография, а различните лексикографски продукти са едни от най-търсените.

В редица публикации лексикографски се представят и определени езикови единици (деминутиви, неопределителни местоимения, глаголи, антропоними, диалектна лексика, фразеологични единици, неологизми, колокации): Цветанка Аврамова, Николай Паскалев, Яна Пенкова, Ана Миленкович, Ваня Мил-

кович, Неля Иванова, Гжегож Шпила, Мая Влахова-Ангелова, Марияна Витанова, Луиза Байрамова, Михаела Кузмова, Йоанна Шершунович, Светлана Шулежкова, Анита Хрняк, Надежда Костова, Димитър Колев, Даниела Майхракова и др.

Интересни са и материалите, в които се разглеждат теоретични проблеми, свързани с полисемията, народната етимология, неологизацията в славянските езици, терминологията, словотворчеството на отделни автори: Палмира Легурска, Атанаска Атанасова, Ангел Г. Ангелов, Максим Стаменов, Мария Кошкова, Руси Русев, Бойка Недева, Диана Благоева и Сия Колковска, Ванина Сумрова, Божана Нишева, Ирина Платонова, Дария Павлешен, Валентина Георгиева, Кристияна Симеонова, Владимир Паринов, Олга Дьолог.

На фразеологизмите също са посветени голям брой доклади: Анастасия Петрова, Стефка Георгиева, Наталия Венжинович, Мария Жерева, Йовка Дапчева, Ана Дуганджич, Емилия Недкова, Радостина Захариева, Жана Кръстева, Галина Молхова. В тях е разгледана структурата и семантиката на фразеологичните единици. Особено внимание се обръща на лингвокултурния и съпоставителния подход при изследване на фразеологизмите, а също и на работата по създаване на различни фразеологични речници.

Интерес представляват и публикациите по историческа лексикология на М. Цибранска-Костова и Е. Мирчева.

Проблем, свързан с емоционалния свят на човека (омразата), разисква докладът на Стефана Калдиева-Захариева.

В част от работите са представени най-новите подходи при съставяне на корпуси и корпусно базирани речници, за изграждане на електронни бази данни, за автоматично разпознаване на определени класове думи: Ивелина Стоянова, Светлозара Лесева, Светла Коева, Марк Попов и Катя Исса.

Въобще публикуваните доклади разкриват огромния интерес към проблемите на лексикологията, лексикографията и фразеологията както в България, така и в останалите славянски страни. Те представят съвременното състояние на проучванията и постигнатото през последните години, което никак не е малко.

Сборникът е великолепно издание на АИ „Проф. М. Дринов“ с твърди корици. И не на последно място ми се иска специално да отбележа огромната работа на съставителите, както и на редакционната колегия.

✉ Проф. д-р Мария Китанова

Секция за етнолингвистика

Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“ при БАН
бул. „Шипченски проход“ 52, бл. 17, 1113 София, България